

Temat: Zasady tworzenia opisu bibliograficznego i bibliografii załącznikowej.

1. Opis bibliograficzny książki (lub każdego innego źródła papierowego/elektronicznego) to wykaz tzw. cech wydawniczych tego dokumentu koniecznych do jego prawidłowej identyfikacji. Dane bibliograficzne pobiera się z **głównej strony tytułowej** i/lub (jeśli jest to konieczne) z metryki wydawnictwa, odwrotu strony tytułowej, wstępu, spisu treści itp. elementów dokumentu.

2. Elementy obowiązkowe opisu bibliograficznego **książki**:

Nazwisko i imię autora (do trzech autorów), *Tytuł*, numer Wydania (z wyjątkiem pierwszego), rok wydania, ISBN

Przykład opisu bibliograficznego książki:

Nowak Zdzisław, *Po rozum do głowy*, Wyd. 4., 1987, ISBN 83-203-2783-0

3. Elementy obowiązkowe opisu bibliograficznego tzw. '**pracy zbiorowej**', czyli książki mającej więcej niż trzech autorów:

Tytuł, numer Wydania (z wyjątkiem pierwszego), rok wydania, ISBN

Przykład opisu bibliograficznego pracy zbiorowej:

100 najpiękniejszych miejsc świata, 2013, ISBN 978-83-63559-68-7

4. Elementy obowiązkowe opisu bibliograficznego **artykułu z czasopisma**:

Nazwisko i imię autora artykułu, *Tytuł artykułu*, *Tytuł czasopisma* (w cudzysłowie), rok, numer czasopisma, strony

Przykład opisu bibliograficznego artykułu z czasopisma:

Stasiak P., *Jak Photoshop zmienił nasze życie*. „Polityka” 2012, nr 34, s. 80-83

5. Elementy obowiązkowe opisu bibliograficznego **strony internetowej**:

Nazwisko i imię autora, *Tytuł artykułu* [online], adres strony [dostęp: data]

Przykład opisu bibliograficznego strony internetowej:

Podgórska J., *5 powodów, dla których warto pokochać mola książkowego* [online], <http://ksiazki.onet.pl/5-powodow-dla-ktorych-warto-pokochac-mola-ksiazkowego/6kech> [dostęp: 18.03.2015]

6. Zasady ogólne dotyczące wszystkich opisów bibliograficznych:

* **Autor książki to nie to samo co redaktor książki – nie wolno w miejscu autora wpisywać nazwiska redaktora/tłumacza/autora wstępu/autora posłowania itp.**

* Zamiast imienia autora można stosować inicjał. [konsekwentnie we wszystkich opisach]

* W przypadku pierwszego numeru wydania książki pomijamy ten element w opisie.

* W numerze wydania stosujemy zawsze cyfry arabskie.

* Jeśli w książce nie ma roku wydania lub numeru wydania, pomijamy ten element w opisie bibliograficznym.

* Tytuł książki lub artykułu piszemy *kursywą i bez cudzysłowu*. **Wyjątek:** Tytuł czasopisma piszemy w cudzysłowie.

- * Rok wydania książki to nie to samo, co tzw. copyright [oznaczony symbolem ©], czyli rok przyznania praw autorskich – nie wolno w miejscu roku wydania wpisywać roku copyrightu.
- * ISBN, czyli identyfikacyjny numer książki, nie występuje w książkach wydanych **przed rokiem 1980** - wtedy pomijamy ten element w opisie.

7. Bibliografia załącznikowa to wykaz książek i innych źródeł informacji, z których korzystał autor pracy, przygotowując ją. Podanie bibliografii załącznikowej jest **obowiązkowe**.

8. Podajemy ją **pod** zakończoną pracą w **kolejności alfabetycznej autorów** wykorzystanych źródeł.

Przykładowa bibliografia załącznikowa do tematu:

Zbiory Muzeów Watykańskich jako przykład wielkich dzieł sztuki i kultury europejskiej.

1. Furlotti B., *Muzea Watykańskie*, ISBN 978-83-60688-25-0
2. Gilbert S., Brouse M., *Rzym*, Wyd. 2., ISBN 978-83-60006-59-7
3. Girardi M., *Michał Anioł*, ISBN 83-60529-28-8
4. *Muzea Watykanu*, 1982, ISBN 83-213-3144-0

9. Inne nazwy bibliografii załącznikowej: literatura, literatura przedmiotu, źródła, wykaz źródeł itp.

10. Funkcje i cele bibliografii załącznikowej:

- ukazuje warsztat pracy autora, czyli zakres jego poszukiwań i wiedzy w związku z opracowywanym tematem
- wszystkim zainteresowanym wskazuje inne/dodatkowe źródła informacji, które mogą poszerzyć ich wiedzę w związku z omawianym tematem
- jest wyrazem poszanowania cudzej własności intelektualnej i świadectwem uczciwości autora pracy
- jest realizacją wymogów **prawa autorskiego**, które chroni autorów różnych/wszystkich publikacji przed **plagiatem**, czyli kradzieżą fragmentów lub całości tychże publikacji

Uwagi dodatkowe do ostatniego myślnika:

a) **Plagiat** – definicje:

„**plagiat jawny**: przejęcie całości lub fragmentu cudzego utworu i opatrzenie go własnym nazwiskiem

plagiat ukryty: autor przejmując fragmenty z cudzego utworu bez podania źródła i autora, a następnie wplata je do własnych wywodów. Odnosi się to nie tylko do dosłownych zapożyczeń (słowo w słowo), ale również na odwzorowaniu danego utworu przy użyciu innych wyrazów, oddających jednak dokładnie tę samą treść i konstrukcję myślową.”¹

¹ Plagiat W: Wikipedia [online], <http://pl.wikipedia.org/wiki/Plagiat> [dostęp: 18.03.2015]

b) Nie wolno więc **cudzego** tekstu lub nawet **najmniejszego, kilkuwyrazowego jego fragmentu** przedstawiać jako własnego – **zawsze** trzeba zasygnalizować, że jest to **cytat**, czyli zastosować:

- **cudzysłów**,
- **cyfrę za końcem cytatu** (w tzw. indeksie górnym),
- **przypis**, czyli na dole strony własnej pracy podać **źródło cytatu**

Podobna zasada dotyczy wszelkich innych form cudzych utworów: fotografia, film, muzyka, rysunek, grafika komputerowa, logo, okładki książek, płyt itp i wszelkie inne dzieła plastyczne lub inne. W związku z tym, np. w prezentacji multimedialnej, występie artystycznym itp. należy podać źródła **wszystkich** wykorzystanych materiałów.

Praca domowa: Ułóż temat z jakiegokolwiek dziedziny i sporządź do niego bibliografię załącznikową. Bibliografia ma składać się z co najmniej 5 książek popularnonaukowych wybranych z naszej biblioteki szkolnej.

Warunek obowiązkowy: Jedna z 5 wybranych książek **musi być** tzw. 'pracą zbiorową'.